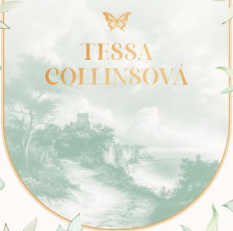

PÄT ŽIEN, PÄT KONTINENTOV
A VEĽKÉ RODINNÉ TAJOMSTVO.

DCÉRY KVETOV

TESSA
COLLINSOVÄ

TATRAN

DCÉRY KVETOV

TESSA
COLLINSOVÁ

DCÉRY
KVETOV

TATRAN

Z nemeckého originálu Tessa Collins: Die Blumentöchter,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Ullstein Taschenbuch Verlag,

Berlín 2024,

preložila Erika Heráková Ridziová.

Vydalo Vydavateľstvo TATRAN, s. r. o., v roku 2025,
so sídlom Klariská 16, 815 82 Bratislava, Slovenská republika.

Vyšlo ako 5523. publikácia.

Vydanie I.

Prebal a knižnú väzbu podľa pôvodného návrhu spracoval Peter Zentko.

Zodpovedná redaktorka Eva Melichárková

Jazykové redaktorky Ivana Fábryová, Alexandra Jurišová

Technický redaktor Peter Zentko

Sadzba AldoDesign

Vytlačil FINIDR, s.r.o., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

info@slovtatran.sk

All rights reserved.

Copyright © by Ullstein Buchverlage GmbH, Berlin 2024

Translation © Erika Heráková Ridziová 2025

Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2025

ISBN 978-80-222-1641-8

Pre moje deti

„Kvety sú najkrajšie slová prírody.“

Johann Wolfgang von Goethe

Prológ

Cornwall

Rose žmúrila do oslepujúceho slnka. Celé dopoludnie bez prestania mrholilo a nad krajinou sa vznášal vlhký závoj, ale tesne pred popoludňajším čajom sa počasie konečne zľutovalo. Sivo zamračené augustové nebo ustúpilo bezoblačnej belasej, aby rozžiarila kvetinovú nádheru záhradníctva Blooming Hall.

Lilian a Nara, najstaršia a najmladšia dcéra, sa na celé dopoludnie zatvorili v kuchyni, aby mame Rose pripravili znamenitú hostinu. Lahodné jahňacie pečené mäso s dusenou mrkvou a ružičkovým kelom zjedli v salóne starého panského domu a potom vyšli na terasu. Slávnostná tabuľa by robila česť aj päťhviezdičkovej reštaurácii.

Lilian vybrala na oslavu zo skrine biely obrus od Albertovej mamy. Ušľachtilú látku z hrubého plátna lemovala jemná výšivka. Elegantný kúsok bol starší než samotná Rose, ale ktovie, koľko narodenín jej bude ešte dopriatych. Sviatky treba oslavovať, ako prídu, hlavne v jej veku.

Rose zaplavila melanchólia, pre ňu to boli prvé narodeniny bez jej milovaného muža Alberta. Celé týždne sa obávala dnešného prebudenia. Predstavovala si, aké to bude, keď jej neprinesie do postele narodeninové raňajky, ako to robil celé roky, a keď

bude musieť tento výnimočný deň začať bez jeho nežného objatia. Albert jej nekonečne chýbal. Každý deň, každú hodinu, každú minútu, každú jednu sekundu.

Rose vedela, že mala veľké šťastie, keď pred mnohými desaťročiami stretla muža svojich snov a naučila sa ho milovať. Vedela, že jej bolo dopriate prežiť niečo, čo mnohí iní ľudia nespoznajú za celý život. O to bolestivejšie ju minulý rok postihla jeho náhla smrť. Večer išli spoločne do postele a on ju nežne pobožkal ako každý deň za posledných šesťdesiat rokov. „Dobrá noc, moja krásna Rose.“ To boli posledné slová, ktoré jej venoval.

Niekedy v nasledujúcich nočných hodinách mu prestalo biť srdce. Albert zomrel pokojne v spánku. Bez bolesti, bez nekonečného chradnutia. S bdelou myslou, ktorá ho charakterizovala až do konca. Presne tak by si to bol želal. Napriek tomu nebolo možné Rose utešiť, keď na druhý deň zistila, že ju Albert navždy opustil. Uvažovala, ako má pokračovať v živote, doteraz plnom bezpodmienečnej dôvery a nádherných chvíľ s manželom. Trvalo celú večnosť, kým opäť pocítila trochu radosti.

Teraz zamyslene blúdila pohľadom po terase. Po Albertovej smrti ju podržala rodina. Všetci tu boli pre ňu. Jej deti a vnučky nešetrili úsilím, aby v Rose znovu prebudili chuť do života. Varili pre ňu a lákali ju na výlety, ale Rose na to spočiatku vôbec nemala chuť. Potom bola rada, že s nimi išla, lebo to boli malé krôčiky naspäť do života. Jej vnučka Soley jej venovala pieseň a druhá vnučka Dalia dnes ráno dokonca prebrala na seba Albertovu úlohu a priniesla jej do postele kráľovské narodeninové raňajky.

Rose cítila veľkú vďačnosť najmä pri pohľade späť. V detstve a mladosti to nemala ľahké. Musela bojovať, prekonávať prekážky a viackrát začínať odznova. Všetko sa obrátilo na dobré, až keď stretla Alberta a boli požehnaní tým veľkým šťastím, že sa im narodilo päť úžasných detí.

Pri myšlienke na svoju zosnulú dcéru Camelliu si Rose ukradomky utrela z kútika oka slzu. Žiadne dieťa by nemalo umrieť

skôr než rodičia, a predsa nedokázali zabrániť tragédii. Hoci jej dcéra umrela pred dvadsiatimi ôsmimi rokmi, bolesť nad hroznou stratou jej ležala hlboko v srdci.

„No, starká, ako ti chutí tvoj narodeninový koláč?“ spýtala sa Dalia a žmurkla na ňu.

Rose sa pokúsila o úsmev. „Fantasticky. Si vynikajúca pekárka.“

„Ďakujem, to ma teší,“ povedala Dalia a ďalej sa bavila so svojou najmladšou sesternicou, jedenástročnou Narinou dcérou Welwitschie.

„Mami, dáš si ešte trochu čaju?“ Lilian stála vedľa nej s bielym porcelánovým čajníkom v ruke a hľadela na ňu s otázkou v očiach.

Rose zdvihla zrak. „Ak na to nie je priskoro, radšej by som si dala jeden cider.“

Jej najstarší syn Cedar, ktorý sedel hneď vedľa nej, obdaril sestru širokým úškrnom. „Mama má osemdesiatpäť len raz. Čaj predsa môže piť každý deň.“

Lilian prevrátila oči, ale cez plece zakričala k dverám na terasu. „Gunnar, donesieš, prosím, dve fľaše cideru, keď pôjdeš spať?“

Zvnútra domu sa ozvalo nezretelné zamrmlanie.

„To malo asi znamenať áno,“ vysvetlila Lilian so smiechom a opäť si sadla vedľa dcéry Soley.

Rose sa zamyslene zadívala na svoju blondávu vnučku s jemnou pletou. Soley nezvyčajne skoro dosiahla veľký úspech ako speváčka, a aj keď Rose jej hudbe veľmi nerozumela, rozpoznala vo vnučkinom hlase kúzlo. No keď sa dnes potichu rozprávala s mamou, pôsobila akosi nepokojne a nervózne.

Rose mala dojem, že Soley, podobne ako jej sesternice Dalia a Lali, ešte nenašla pre seba pravé sebaurčenie, správnu cestu. Na rozdiel od Magnolie, ktorá vyzerala, že presne vie, čo je v živote dôležité, jej tri mladšie vnučky pôsobili neisto, nepokojne, akoby sa stále hľadali.

Rose blúdila pohľadom po šírých nekonečných záhonoch, kvetinových poliach, svetivo zelených lúkach a pestrej záhrade a čoraz viac o tom premýšľala. Je to jej chyba, že tie mladé ženy ešte nenašli svoje veľké šťastie?

Samozrejme, že Soley si vychutnávala slávu, pozornosť, privilégiá, ktoré spoznávala ako „hviezda“. Kto by to v jej veku nerobil? Aj Dalia celým srdcom a dušou vymýšľala nové reklamné kampane pre záhradníctvo. Lali zas naopak, dokázala sa celé hodiny zaoberať bylinkami a vôňami liečivých rastlín, ktoré pestovala a predávala v Blooming Halle. Rosa ju často pozorovala, ako sa potuluje medzi záhonmi a skleníkmi. Napriek tomu ako by sa tie tri ešte stále hľadali. Rose z rozhovorov s mladými ženami zakaždým vycítila ich podprahovú nespokojnosť. Veľmi rada by ešte chvíľu sprevádzala ich ďalšie kroky.

Pozrela sa na Maiu, Cedarovu ženu. Ako zraniteľne a neisto pôsobila včera večer, keď sa všetci spolu vybrali na malú prechádzku okolo rozľahlého pozemku. A naopak, ako sebavedome vystupovala jej dcéra Magnolia. Čo by povedal Albert, keby strávil posledné dni s celou rodinou? Rose stisla pery. Presne vedela, čo by jej poradil, totiž to, čo jej už dávno prízvukoval. Mala by konečne prestať s tým tajnostkárstvom. Albert zo srdca nenávidel lži, predstieranie a podvod. Zvlášť v rodine bola preňho nesmierne dôležitá otvorenosť a transparentnosť.

Ale je Rose skutočne klamárka? Keď pocítila nápor spomienok, na chvíľu zavrela oči. Všetky tie roky chcela len chrániť rodinu. Svoje deti, zaťa, nevestu a vnučky. Mnohé zamlčala, aby od svojich najmilších odvrátila bôľ. Nikdy však nechcela nič zlé. V mnohých prípadoch pravda jednoducho nie je správnou cestou, lebo ľudia ju musia vedieť zniesť a vydržať. Rose neklamala ani nepodvádzala. Nikdy. Predovšetkým k Albertovi bola vždy čestná. Jej muž bol jediný, čo o nej vedel všetko. Nemali medzi sebou tajomstvá. Až do posledného dňa.

„Mami, nie je dnes pekný deň?“

Otvorila oči. Nara na ňu povzbudzujúco pozrela.

„Je to nádherný deň, Nara. Z týchto narodenín ste spravili niečo výnimočné. Zo srdca vám všetkým za to ďakujem.“ Keď si všimla, že aj ostatní prerušili rozhovor a hľadia na ňu, odkašľala si.

„Keď už všetci počúvate, chcela by som tiež povedať, že som veľmi šťastná, že ste prišli.“ Rose hľadala Cedarov pohľad. „Veľmi si vážim, že ste sa vydali na tú dlhú cestu z Kalifornie.“ Natiahla ruku k oblohe. „Albert sa na nás určite pozerá odtiaľ zhora. A dokonca nám popoludní dal to najlepšie cornwalské počasie. Možno je to jeho spôsob, ako mi pogratulovať.“ Rose sa usmiala. „Chýba mi každý deň, ale som veľmi rada, že vás dnes mám pri sebe.“ Zdvihla pohár cideru, ktorý jej priniesol Gunnar, a pripíli si pripili na jej zdravie.

„Na teba, mami!“

„Na najlepšiu starkú na svete!“

„Na teba, starká!“

Rose v tej chvíli cítila iba hlbokú vďačnosť. Jej rodina je zdravá, vnučky na najlepšej ceste viesť vlastný život. Navyše žijú v skutočnom raji.

Rose milovala svoje záhradníctvo, milovala Blooming Hall, starý panský dom. Po celý život mohla robiť to, z čoho mala najväčšiu radosť. Pestovať nové rastliny, chrániť citlivé bylinky a starať sa o ne, vykonávať všetky úlohy spojené so záhradníctvom, to všetko v nej prebúdžalo hlboké uspokojenie. Našla svoje miesto. Dodnes ho má.

Zamyslene pozorovala záhon, kde pestovala kvety pre svoju rodinu. Bylinky, kvety, stromy, rastliny každého druhu jej dodávali útechu v najťažších životných situáciách. Ich očarujúca vôňa a pokojné vyžarovanie sprevádzali Rose od skorého detstva. Kvety s ňou odjakživa žili v nádhernej symbióze.

„Starká, ešte si so mnou chcela pohľadať kvety do školy.“ Welwitschie sa naklonila ponad stôl a prosebne sa na ňu pozrela.

„Dnes nie, zlatko,“ jemne napomenula Nara svoju dcéru. „Dnes má starká svoj pamätný deň.“

„Len ju nechaj, Nara.“ Rose prikývla svojej najmladšej vnučke. „Čo by si povedala na to, keby sme sa neskôr spolu s Lali a Soley pozreli, ktoré kvety by boli najvhodnejšie na vašu slávnosť?“

„Aj ja pôjdem s vami,“ oznámila Dalia. „Veď mám navrhnúť reklamný plagát na oslavu.“

Rose prikývla. „Samozrejme.“

„Nie je to pre teba priveľa, mami?“ Lilianina tvár nadobudla ustarostený výraz.

„Ešte nie som mŕtva,“ odvetila Rose sucho.

Lilian si vzdychla. „Ako myslíš.“

Rose súhlasne prikývla. „Jasné, že myslím!“ Potom žmurkla na Welwitschie. „Neskôr,“ zašepkala sprisahanecky.

Keď sa rozhovor okolo nej znova rozprúdil, Rose sa opäť zahĺbila do myšlienok. Ktovie, koľko času jej ešte zostáva? U Alberta videla, ako náhle to môže prísť. V jednej chvíli s ním diskutovala o výsadbe na ďalšiu sezónu, a o deň neskôr už nebol nažive.

Prestaň konečne s tým večným tajnostkárstvom, akoby počula Albertov hlas. Mal snáď pravdu? Rose nenápadne skúmala svoju rodinu. Lilian a Gunnar, ktorí už roky pracovali v záhradníctve a udržiavali prevádzku pri živote, ich dcéru Soley, ktorá sa svojím spevom dotkla srdc neuveriteľného množstva ľudí. Aj temperamentnú Daliu, ktorú Rose a Albert po Camelliinej smrti prijali za vlastnú. Plachú Lali, ktorá aj po rokoch trpela náhlým odchodom svojej mamy, aj keď otec Sage svoju dcéru nadovšetko ľúbil. Rose sa pozrela na syna Cedara, ktorý sa práve rozprával s Maiou. Pri nej sedela aj ich spoločná dcéra Magnolia, práve sa zhovárala s Narou, zatiaľ čo Rosin najmladší poklad Welwitschie, jej slniečko, ako malú s obľubou nazývala, sa so sústredeným výrazom snažila vyriešiť hlavolam.

Rose ľúbila každého z nich aj so všetkými ich zákutiami a hranami, slabosťami aj silnými stránkami. Boli takí rôzni ako kvety

nespočetných rastlín, ktoré pestovala. Nielen zvonka, ale aj povahovo. Rose milovala ľudí v ich inakosti a rôznorodosti. Každý bol svojím spôsobom obohatením. Nie vždy mali rovnaký názor, ale život predsa tvoria práve odlišné názory a rôzne uhly pohľadu, nie?

Uvedomovala si, že svojim najbližším niektoré uhly pohľadu odopiera. Prečo už dávno nevyložila všetky karty na stôl? S Albertom po boku by to pre ňu bolo omnoho ľahšie. Naozaj si chce vziať všetky tajomstvá do hrobu? Komu by tým prospela? Rose sa cítila rozorvaná. Jej myšlienky sa naozaj nehodili k dnešnému dňu a trochu ju hnevalo, že sa v nej práve na narodeniny ozvalo zlé svedomie.

„Vyzeráš zamyslene, mami,“ podotkla Nara. „Myslíš na otca?“

Rose zaváhala. Nervózne si jazykom obľizla pery. Že by práve teraz nadišla správna chvíľa? Sú tu všetci, bolo by ľahké pozvať deti a vnučky po jednom na osobný rozhovor a porozprávať im, čo ju už toľko rokov vo vnútri ťažilo. Ale ako by jej rodina na to reagovala? Nie je už na celú pravdu prineskoro?

Rose preglgla.

„Mami?“ Aj Lilian vyzerala ustarostene. „Čo je s tebou?“

Teraz. Alebo nikdy. Alebo niekedy inokedy. Rose zamyslene prikývla. „Áno, je to... Práve som myslela na Alberta.“

Nara sa dotkla jej predlaktia a jemne ho stisla. „Ach, mami. Je stále s nami.“ Položila si ruku na srdce. „Tu vo vnútri.“

Rose opäť prikývla. „Máš pravdu, zlatko.“ Aký žalostný zbabelec je! „Neexistuje dôvod, aby sme v tento nádherný deň truchlili.“ Prinútila sa usmiať.

„Ocka si veľmi ľúbila.“ Aj Lilian sa jemne dotkla Rosinho pleca. „Celý život strávený vo dvojici sa nedá len tak hodiť za hlavu.“

Rose sa znova cítila vinná, lebo využila Alberta, aby nemusela hovoriť o minulosti. „O chvíľku budem v poriadku,“ povedala priškrtené.

Prológ

Čakala pridlho a bolo jej jasné, že nedokáže deťom odhaliť, čo im celé roky tajila. Musí nájsť inú cestu, ako sa podeliť s nimi o to, čo vie. Ach, keby tak bol Albert pri nej! Určite by si vedel dať rady. Ale Rose jeho varovanie príliš dlho ignorovala, príliš dlho popierala, že nie je nesmrteľná. A teraz tu sedí s ľuďmi, ktorých nadovšetko miluje, a nedokáže byť čestná. Čestná k sebe aj k svojim najbližším. Musí nájsť východisko. Nie dnes ani zajtra, ale možno budúci alebo ten ďalší týždeň, alebo...

1

O šesť mesiacov neskôr

„Ešte stále tomu nemôžem uveriť.“ Mrs. Conesová krútila hlavou. „Poznám Rose už...“ Naklonila hlavu nabok a premýšľala. „... päťdesiat rokov? Odkedy som sa prisťahovala do St. Ives. Áno, musí to byť už päťdesiat rokov. Ešte si presne pamätám, ako ma tvoja starká kontaktovala, aby sa ma opýtala, či chcem od nej a Alberta odoberať kvety.“ Vzdychla si. „Ach jaj, zdá sa mi, že to bolo včera, a predsa...“

Dalia si nevedela predstaviť, ako človek vníma päťdesiat rokov, polstoročie. Odteraz bude musieť kráčať po ceste života bez starkej. Sotva dokázala zadržať slzy. „Starká bola... ten najsrdečnejší človek, akého som poznala.“ Preglgla.

Greta Conesová na ňu súcitne pozrela. „Pred dvoma týždňami som ju ešte stretla v *Three Horses*. Trošku sme klebetili. O tejto prekliatej hmle, čo sa už šesť týždňov prevaľuje nad Cornwallom, aj o ďalšej sezóne.“ Pretrela si oči. „Bude mi veľmi chýbať.“

„Mne tiež,“ odvetila Dalia žalostne. Stará mama zomrela pred týždňom, ale Dalia si ešte stále nevedela predstaviť, ako to zvládne bez milovanej starkej. Najprv starký a len o pár mesiacov neskôr aj starká. Stredobod jej života sa v priebehu krátkeho

okamihu totálne rozpadol. Ešte nikdy sa necítila taká prázdna a zároveň plná beznádeje.

„Aspoň mala peknú smrť, ak sa to tak dá nazvať,“ pokračovala Greta Conesová. „Uložiť sa na poludňajší spánok a už sa neprebudiť... Lepšiu smrť si človek nemôže priať. Útecha to, samozrejme, nie je, ale...“

Dalia prikývla. Bola vďačná za starkej pokojnú smrť. Koľko starých rodičov Daliiných známych a priateľiek sedelo v preplnených opatrovateľských domovoch a deň čo deň tam trávilo svoju smutnú existenciu? Mnohí už nevedeli, aký je práve deň, alebo nespoznávali vlastnú rodinu.

Starká však mohla zostať až do konca vo svojom milovanom dome. Až do posledného dňa sa prechádzala pomedzi záhony, u Lilian a Gunnara sa zaujímala o stav objednávok a Nary sa vypytovala na novú výsadbu. Mala osobnú zónu, kde pestovala kvety svojich detí a vnučiek, starala sa o ne, ošetrovala ich a tešila sa z farebnej nádhery a mnohorakých vôní. Dalia vedela, že kvety znamenali pre starkú všetko. Láska ti rozžiari srdce, ale kvety ti rozžiaria život, hovorievala s obľubou.

Dalii takmer puklo srdce, že milovaná starká už nie je na svete. Už nikdy nebude jesť chutné koláčiky, ktoré starká piekla, už nikdy si s ňou nebude pochutnávať v salóne alebo na terase na milovanom Cornish Cream Tea.

„Bude na teba aj naďalej dávať pozor,“ pokúsila sa ju utešiť Greta Conesová. „Rodina bola pre Rose všetkým. Vy ste boli jej život, jej najväčšia radosť. Jej šťastie.“

Dalii navrela v hrdle hrča. „Bola najlepšia zo všetkých,“ dostala zo seba s námahou.

Mrs. Conesová sa vrátila za pult kvetinárstva a vzala kôpku návrhov, ktoré jej Dalia vytlačila a priniesla, pretože stará dáma sa veľmi nepriatelila s internetom a digitálnymi médiami.

„To je veľmi dobrá práca, Dalia.“ Mrs. Conesová s úsmevom prešla ukazovákom po najvrchnejšom výtlaku. „Ja sa v tom vô-

bec nevyznám, ale môj syn si myslí, že by som mala konečne ísť s dobou.“

„Tvoj syn má pravdu. Prístup k internetu je v dnešnej dobe hlavným predpokladom každého obchodu.“

Mrs. Conesová vzdychla. „Mnoho mojich zákazníkov je v mojom veku. Vedia predsa, akú kvalitu u mňa dostanú. Nerozumiem celkom, aký by malo zmysel zavádzať tieto novodobé veci.“

Dalia sa musela usmiať. „Tieto novodobé veci, ako to nazývaš, ti môžu obstať množstvo nových zákazníkov. Napríklad mladších ľudí, ktorí sa tiež zaujímajú o kvety.“

Greta Conesová listovala v návrhoch. „Páči sa mi to. Táto internetová stránka bude určite veľmi pekná. A škodiť to istotne nemôže.“

„To rozhodne nie,“ súhlasila Dalia presvedčene.

„Dobre, tak to urobme.“

Keď dohodli ďalší priebeh, Dalia sa rozlúčila so starou dámou a vyšla z kvetinárstva.

Pred obchodom napísala správu Nare, že je hotová. Cestovali spolu do St. Ives, známeho mestečka umelcov s mnohými galériami a hrnčiarstvami na severnom cornwalskom pobreží Atlantiku. Nara musela odviezť tri palmy a Dalia využila príležitosť a konečne sa porozprávala s Mrs. Conesovou o jej novej prezentácii na internete. Dohodli sa, že sa po práci stretnú na porthminsterskej pláži.

Keď Dalia dorazila na pláž, zbadala tetu už z diaľky. Hustá hmla, ktorá sa ešte ráno vznášala nad krajinou, sa začala rozplývať. Tu a tam sa nad rozbúreným morom objavili útržky modrej oblohy. Bol práve príliv a vysoké vlny sa prevaľovali po piesku. Na hladine tancovala pena.

Nara sa skúmavo zahľadela na Daliu. „No ako? Bola si úspešná?“

„Mrs. Conesová sa rozhodla pre tie novodobé veci.“ Dalia sa smutne usmiala.

„Novodobé veci?“ Nara pokrútila hlavou. „Internetové stránky sú predsa dávno štandard.“

„No áno. Ale Mrs. Conesová má už nad sedemdesiat.“

Nara chytila Daliu za lakeť. „Poďme sa ešte kúsok prejsť. V záhradníctve na mňa čaká kopa práce. Potrebujem okolo seba trochu mora a soľ v nose.“

Dalia potlačila smiech. „More a soľ? Skôr asi hmlu a piesok v očiach.“

„Ach, ty. Radšej si vychutnávaj cornwallské počasie.“

Dalia sa zhlboka nadýchla. „Starká túto hmlu milovala. Vždy vravela, že dodáva krajine mystickú atmosféru.“

„A starký ju neznášal,“ doplnila Nara, kým kráčali po takmer vyľudnenej pláži a žmúрили proti vetru, ktorý im vháňal slzy do očí. „Hoci bol pravý Cornwallčan. Zvláštne, nie?“

Dalia mykla plecami. „Starký mal rád slnko, kým starkej bolo už pri dvadsiatich piatich stupňoch príliš horúco. To nedokážem pochopiť. Pre mňa, za mňa môže byť v lete pokojne aj vyše tridsať stupňov.“

„Tí dvaja boli takí odlišní,“ premýšľala Nara a zastavila sa. „A predsa bolo na nich vždy vidieť, ako veľmi sa ľúbili. Ako veľmi boli spáti. Dve polovice jedného celku. Medzi nimi nezaznelo ani jediné zlé slovo.“

„Pamätáš sa, ako si starká zlomila nohu? Keď chcela strihať ovocné stromy a spadla z rebríka.“

„Spomínam si. To je už určite viac než desať rokov.“

Dalia prikývla. „Bola som vtedy ešte v škole. To už musí byť večnosť. Starký ju celé týždne každý večer vynášal hore, lebo nechcel, aby spala dole sama.“

„A starká ho hrešila, že má láskavo myslieť na svoj vek. Že už nie je tínedžer.“ Nara sa zachichotala. „To bol obrázok pre bohov.“

Aj Dalia sa musela smiať, keď si spomenula na starkej bedákanie. „Boli spolu fakt skvelí.“

„Šťastný pár,“ povedala Nara potichu.

Dalia sa pozrela na ňu a zbadala v jej očiach slzy. Chytila tetu za ruku a stisla ju.

„Ktovie, či niekedy zažijeme niečo podobné,“ zamyslela sa Dalia a zahľadela sa na more. Vietor hnal penu celou silou na pláž a drobné kvapky vody pokryli Daliu tvár. Burácanie a šumenie oceánu prehlušilo všetko.

„Ja určite nie,“ vyhlásila Nara hrobovým hlasom.

Dalia ju pohladila po ramene. „Aj ty si zaslúžiš šťastie. Najmä ty!“

„Ach čo, som už príliš stará,“ odporovala jej Nara, vybrala z vrecka saka vreckovku a usušila si oči.

„Príliš stará.“ Dalia nespokojne stisla pery. „Tých pár rokov navyše.“

Nara odmietavo mávla rukou. „Ja mám Welwitschie. A tá je mojím šťastím.“

„To máš pravdu,“ súhlasila Dalia. „Welwitschie je tá najmilšia a najsladšia dcéra, akú si len človek dokáže predstaviť.“ Drobné dievčatko s dlhými kučerami bolo aspoň také pekné ako jeho mama. Aj rovnako inteligentné.

„Ako to vyzerá, zlatko? Máš chuť na Cornish Cream Tea?“ Nara chytila Daliu za ruku a spýtavo sa na ňu pozrela.

„To mám vždy.“

Keď sa popoludní vrátili do Blooming Hallu, na usadlosť opäť zaľahla hustá hmľa. Dalia s Narou sa už pred časom rozprávali o tom, že interiér obchodu by mohol dostať nový vzhľad, a Dalia súhlasila, že v grafickom programe vytvorí zopár obrázkov nového dizajnu stien. Aby prišla na iné myšlienky, rozhodla sa ukryť do jedného zo skleníkov, aby sa tam zamyslela nad možnými motívmi. Kým sedela vnútri v teple, padol jej zrak na stromovú papraď z Nového Zélandu, ktorá stála pred skleníkom a odolávala vetru, dažďu aj vlhkosti. Keby mala lepšie svetlo, rastlinu

by odfotovala a potom fotku upravila. To by bol určite vhodný motív.

Zamyslene sa pozrela na sklenú tabuľu, v ktorej videla vlastný odraz. Pozorovala svoje dlhé čierne vlasy, olivovú pleť a rysy tváre, za ktoré vďačila svojmu mexickému otcovi. A opäť raz myslela na to, ako veľmi sa výzorom líši od zvyšku anglickej rodiny.

„Tak tu si sa schovala,“ zaznel v tej chvíli hlas sesternice Magnolie a vytrhol Daliu zo zamyslenia. „Už sme ťa hľadali.“

Dalia si vzdychla.

„Priznaj sa, že si utiekla pred rodinou!“ zvolala Soley, ktorá sa vynorila za Magnoliou.

Dalia si odhrnula z tváre prameň vlasov. „Máš pravdu. Naposledy bolo v panskom dome toľko ľudí, keď starká oslavovala osemdesiatpäťku. Zdá sa mi, akoby to bolo včera.“

„Som nesmierne rada, že som tu bola na Vianoce,“ poznamenala Soley zamyslene.

„Kedy budeš vlastne pokračovať s koncertmi?“ chcela vedieť Dalia.

„O pár dní. Jedno vystúpenie v Londýne, potom Edinburgh, Glasgow a Liverpool.“ Soley zaváhala. „A potom si urobím prestávku. Už som...“ Pokrčila čelo. „... tri mesiace na cestách. Neviete si predstaviť, ako sa mi hnusia hotelové izby.“

Magnolia prikývla. „Niet nad vlastnú posteľ.“

Dalia sa zdvihla zo svojho hokerlíka. „Aj vám tak chýba ako mne?“ Hlas sa jej roztriasol.

Magnolia ju objala okolo pliec a pritiahla si ju k sebe. Ukázala na chodníčky medzi rastlinami v skleníku. „Ešte stále nemôžem uveriť, že už nikdy tadiaľto neprejde vo svojej červenej zástere. Pamätáte sa, ako zakaždým pomrvila listy medzi palcom a ukazovákom? A v tej chvíli mala tvár plnú nadšenia. Akoby sa vyslobodila z vlastného tela. Akoby bola v inom svete.“ Magnolia pokrútila hlavou. „Znie to hlúpo, viem. Ale inak to neviem opísať.“

„Viem, čo myslíš,“ odvetila Dalia. „Tiež musím stále myslieť na to, ako sme tu spolu trávili letá. Keď mi starká povedala, že sem prídete, bolo to pre mňa ako...“ Preglgla. „Bolo to pre mňa ako Vianoce a narodeniny v jeden deň.“

„Tak dobre sme sa spolu zabávali,“ súhlasila Magnolia. „Hoci počasie v Cornwalle som ako dieťa neznášala...“ Pousmiala sa. „Moje priateľky vždy po prázdninách rozprávali o dovolenke na Havaji, v Las Vegas, Mexiku a čo ja viem kde všade. A ja som mohla zakaždým len povedať, že som bola u starých rodičov v starom dobrom Anglicku.“ Vzdychna si. „Keď sa obzriem späť, nechcela by som prísť ani o jeden z dní s vami u starkej a starého. Keď mame zase raz nebolo dobre, bola cesta do Cornwallu pre mňa... ako záchrana.“ Hlas jej znel zastrene.

„Ako sa má?“ spýtala sa Dalia súcitne.

Magnolia zaváhala. „Je to večne raz hore, raz dolu. Želala by som si, aby som jej vedela pomôcť. Viete, že som pred mnohými rokmi chcela študovať psychológiu? Len aby som konečne mohla mamu vyliečiť. Zakaždým, keď znova upadne do tej čiernej die-ry, cítim sa akási vinná, lebo mne je dobre. Niekedy by som ňou chcela jednoducho len zatriasť a povedať jej, že má konečne otvoriť oči a uvedomiť si tú krásu navôkol. Kalifornia je neskutočná.“ Stíchla. „Navyše má výborné miesto na univerzite. Ja tomu pros- te nerozumiem.“ Magnolia sa poškriabala na brade. „Ale už dosť bedákania.“

„Vidíme sa príliš zriedka,“ povedala Dalia potichu. „Predtým sme o sebe vedeli všetko. Ale teraz...“

„To je život,“ odpovedala Soley. „Ten nádherný prekliaty život.“ Zaškľabila sa.

„Čo sa stalo?“ Magnolia sa skúmavo pozrela na svoju mladšiu sesternicu.

Soley mykla plecami. „Nič. Všetko je v poriadku. Haly sú plné, fanúšikovia ma milujú. Kasa zvoní.“

„A napriek tomu si nespokojná,“ skonštatovala Magnolia.

„Možno som jednoducho nevďačná,“ povedala Soley.

„To si nemyslím,“ povedala Dalia. „Dokonca ti rozumiem. Ja sa cítim podobne. Mám nekonečné množstvo objednávok, mohla by som bez prestávky navrhovať webstránky, ale...“ Stíchla.

„Ale?“ naliehala Magnolia.

„Neviem, či som šťastná. Či by som práve toto chcela robiť po celý život,“ povedala Dalia potichu. „Ale keď sa pozriem na teba! Si taká presvedčená o tom, čo robíš. Dávaš toľko energie do vašich projektov.“

„Pri ochrane životného prostredia si nemôžeme dovoliť prestávku,“ odvetila Magnolia vážne. „Aj tak je už päť minút po dváňastej. Je to najväčšia úloha, akú kedy ľudstvo muselo zvládnuť. A väčšina to ešte stále nepochopila.“

„Vidíš. Toto mám na mysli,“ odpovedala Dalia. „Ty si doslova zapálená pre svoju vec.“

„To nie je moja vec,“ odporovala Magnolia. „Ochrana klímy sa týka nás všetkých.“

„Máš pravdu,“ súhlasila Dalia. „Ale ja sa vnútorne cítim akási prázdna, vieš? Keď sa do seba započúvam, tak tam akosi... nič nie je. Už pred starkinou smrťou to tak bolo. Rada by som sa s ňou o tom porozprávala. Cítim sa... nekonečne sama.“ Dalia sa rozvzlykala.

Soley podišla k nej a pritiahla ju k sebe. „Ach, moja.“

Magnolia chytila Daliu za ruku a stisla jej ju. „Nie si sama.“ Ukázala na panský dom. „Tam dnu sa práve nachádza dosť veľa ľudí, pre ktorých si veľmi dôležitá. Sme predsa tvoja rodina. My všetci. Tvoje sesternice aj naši rodičia.“

Dalia so slzami v očiach prikývla, zatiaľ čo Soley a Magnolia sa ju snažili upokojiť.

Po chvíli, ktorá jej pripadala ako večnosť, slzy vyschli a vysmrkala sa. „Ďakujem.“

„Ach, to je predsa samozrejmé,“ povedala Magnolia a vzala Daliu pod pazuchu. „Čo myslíš? Chceš tu zostať alebo máš chuť

na partiu scrabblu? Ako kedysi? Spýtame sa Lali a Nary a bude-
me si predstavovať, že máme aspoň o... pätnásť rokov menej. Ná-
vrat do minulosti.“

„Návrat do minulosti,“ zopakovala Soley rozhodne. „Myslím,
že to znie naozaj dobre. Vtedy bol život ešte jednoduchý.“

Dalia sa pokúsila o úsmev. „Som taká rada, že vás mám.“

Po tri a pol hodinách a dvoch partiách scrabblu sa Dalii parilo
z hlavy. Vyšla z domu a vykročila do hustej hmly. Medzičasom sa
zotmelo, vzduch bol vlhký a lepkavý. Tesnejšie si pritiahla golier
bundy a zamierila k rodinnému záhonu starkej, ktorý ležal me-
dzi dvoma väčšími skleníkmi Blooming Hallu.

Soley a Magnolia chceli ísť s rodičmi na večeru do najbližšej de-
diny. Už len pri predstave, že by sa mala pripojiť k rodinám, Da-
lii stiahlo hrdlo. Ako piate koleso na voze. Bola už niekedy v ži-
vote osamelejšia? Starký a starká boli *jej* rodičia. A teraz zostala
celkom sama. Samozrejme, že sa stále cítila veľmi previazaná so
svojimi sesternicami a Narou, ale výnimočný vzťah medzi rodič-
mi a dieťaťom sa pre Daliu so smrťou starkej neodvratne stratil.

Pristúpila k záhonu a pozorovala starostlivo naaranžované ro-
dinné kvety a rastliny: ľalia pre tetu Lilian, kamélie pre Daliinu
zosnulú mamu Camelliu, šalvia pre strýka Sageho a céder ved-
ľa neho pre jeho brata Cedara. Predtým starká pestovala mexic-
ké dácie pre Daliu vedľa novozélandskej magnólie pre Magnoliu.
Karafiáty pre Lali ešte spali zimným spánkom ako ostatné jarné
kvietky aj záružlie pre Soley. Naľavo starká umiestnila dve ende-
mické rastliny z Namíbie, naru a welwitschie pre adoptívnu dcé-
ru a jej dieťa.

Bol to starkej úžasný nápad. Záhon pre potomkov, obrúbe-
ný nádherným ružovým krovím. Nikto zvonka určite nemohol
pochopiť, prečo Rose dala všetkým svojim deťom mená kvetov
a iných rastlín, ale Dalia vedela, že starká a starký boli po celý
život späť s prírodou a so zemou. Tie mená sa perfektne hodili

k rodine Carterovcov. A skutočnosť, že deti Rose a Alberta si po rokoch osvojili túto peknú myšlienku a pomenovali tak aj vlastné deti, ešte viac svedčilo o súdržnosti a spätosti v rodine.

„Čo tu robíš, Dalia?“ ozval sa Lalin hlas.

Dalia sa mykla.

„Prepáč, nechcela som ťa vystrašiť.“ Jej mladšia sesternica sa postavila vedľa nej a sledovala Daliin pohľad. „Rodinný záhon. Milujem toto miesto.“

Dalia prikývla. „Potrebujem trochu pokoj. Odstup.“

„Zatiaľ čo inokedy vlastne nemáš okolo seba dosť rozruchu,“ poznamenala Lali s úsmevom.

„V tejto chvíli vlastne netúžim po družnosti a rozhovoroch. Ako sa máš ty? Čo tvoja prax?“

„Nepýtaj sa,“ odvetila Lali potichu. „Spočiatku som si naozaj myslela, že by ma práca v novinách mohla baviť, ale jeden kolega...“ Zmlkla.

„Čo je s ním?“

Lali kývla rukou. „Nuž... najprv mal hlúpe poznámky. A minulý týždeň...“ odvrátila pohľad.

„Čo bolo minulý týždeň?“ Daliu prepadlo zlé tušenie.

„Obťažoval ma.“ Lali zvesila plecia.

„Čože?“ V Dalii vzbĺkol hnev. „Dúfam, že si to oznámila nadriadenému!“

Lali pokrútila hlavou. „To *je* môj nadriadený. Priradili ma k nemu. Mal ma pribrať k práci na svojom výskume. Deň po tej udalosti som povedala, že viac neprídem. Že novinárčina nie je pre mňa.“

„A nikto sa ťa nič nepýtal?“ Dalia tomu nemohla uveriť.

„Nie, myslím, že boli radi, že som u nich skončila. Koniec koncov, praktikantka pre nich znamená len prácu navyše.“

„Mala by si toho špinavca udať.“

„A potom čo?“ Lali si vzdychla. „To by bolo len tvrdenie proti tvrdeniu. A v skutočnosti sa vlastne nič nestalo.“

„V skutočnosti sa nič nestalo?“ zopakovala Dalia ohromene. „Ten sviniar sa ťa dotkol proti tvojej vôli. Takže sa rozhodne niečo stalo. A ty si môžeš byť istá, že sa o to pokúsi aj u ďalšej zverenkyne.“

Lali prikývla. „Asi máš pravdu, ale ja nie som ako ty, Dalia. Ja... to nemôžem urobiť. Chcela som jednoducho len odísť. Už nikdy ho nevidieť. Už som nemohla ani pokojne spať.“

Lali bola vždy veľmi plachá a aj teraz, keď už mala dvadsať, často pôsobila stratená a veľmi zraniteľná. Dalia si zo srdca želala, aby ju prax v redakcii novín konečne zaviedla na správnu cestu.

„Prečo sa neopýtaš Nary, či by si nemohla pomáhať v záhradníctve?“ Dalia ukázala na skleník. „Miluješ predsa bylinky aj liečivé rastliny. Možno by si mohla...“

„Nie,“ skočila jej Lali do reči. „To je...“ Pokrútila hlavou. „Pýtala som sa istého zverolekára, či by som uňho mohla pracovať.“

Od vydavateľstva k zverolekárovi, pomyslela si Dalia skepticky. Lali zrejme ešte skutočne nevie, čo chce v budúcnosti robiť. „A?“

„Pred dvoma dňami mi odpovedal. Budúci týždeň môžem začať. Milujem zvieratá.“

„To znamená, že si vieš predstaviť, že by si sa aj ty stala zverolekárkou?“ spýtala sa Dalia.

„Áno, asi áno.“

Dalia pochybovala, že je to dobrý nápad. Nevedela si predstaviť, že by jej citlivá sesternica dokázala operovať nejaké zviera, nehovoriac o tom, že by ho mala uspať, keby ho musela vyslobodiť z trápenia. Ale nechala si svoje myšlienky pre seba, lebo nechcela Lali ešte viac zneistiť.

„Nie som ako ty, Dalia,“ zopakovala Lali ticho. „Ty vždy presne vieš, čo chceš. Máš talent, dokážeš navrhovať nádherné obrázky a vytvárať fantastické grafiky. Pre teba nikdy neexistovala otázka, ktorým smerom pôjdeš.“

„To sa mylíš, Lali,“ odvetila Dalia. „Áno, veľmi skoro som vedela, že chcem robiť niečo kreatívne. Ale v poslednom čase, v uplynulých dňoch sa ma čoraz častejšie zmocňuje pocit, že som sa dostala do slepej uličky.“

Lali sa na ňu pozorne zahľadela. „Ako to myslíš?“

Dalia si zahryzla do spodnej pery. „Neviem presne. Cítim sa... akási prázdna. Bez vnútorného pohonu.“ Zavrela oči. „Sama. Cítim sa sama.“

„Viem, ako to myslíš,“ priznala Lali zastretým hlasom. „Ja sa tak cítim už roky. Moja mama... mi veľmi chýba. Ale keď chcem o nej hovoriť s ockom, uzavrie sa.“

„To mi je ľúto, Lali. Naozaj.“ Dalia položila sesternici ruku okolo štúpnych pliec. „Musí to byť pre teba ťažké.“

„Veď aj pre teba. Ty svojho otca ani nepoznáš.“

„V poslednom čase často uvažujem, ako by prebiehal môj život, keby mi mama nezomrela pri pôrode. Keby so mnou odišla do Mexika za mojím otcom.“ Dalia na chvíľku zmĺkla. „Neviem, odkiaľ pochádzam. Čo mám po otcovi a čo po mame. Starká a starký boli najlepší náhradní rodičia, akých som si mohla priať, ale toto vákuum vo mne nemohli vyplniť ani oni. Mama ma porodila, ale nikdy som nemala možnosť vybudovať si s ňou vzťah.“

„Vlastnú mamu nikto nenahradí,“ poznamenala Lali smutne.

„Ani otca,“ dodala Dalia a zmocnil sa jej hlboký žal. Smútok za mŕtvymi starými rodičmi, mŕtvou mamou, ale aj žal za neznámym otcom, ktorého nikdy nespoznala.